

Dr Grzegorz Wiśniewski

Warszawa

Królowej Marysieńki 19 m. 33

RECENZJA AUTOREFERATU DYSERTACJI JELIZAWIETY MACIEJEWSKIEJ
„FOLKLOR GÓRALSKI W MUZYCE POLSKICH KOMPOZYTORÓW XX WIEKU
NA MATERIALE TWÓRCZOŚCI KAROLA SZYMANOWSKIEGO
I WOJCIECHA KILARA”

Z autoreferatem dysertacji Jelizawiey Maciejewskiej zapoznałem się z prawdziwą satysfakcją. Spowodowały to z jednej strony waga i doniosłość – także dla muzykologii polskiej – tematu, jaki podjęła Autorka (idzie o dwóch bardzo wybitnych polskich kompozytorów, których twórczość stanowi najciekawsze przykłady inspiracji góralszczyzną w polskiej muzyce dwudziestego stulecia), z drugiej zaś sposób i poziom opracowania zagadnienia, zdradzający rozległą erudycję (patrz na przykład bardzo dobry opis literatury przedmiotu) i ukształtowany warsztat badawczy. Na szczególne podkreślenie zasługuje przy tym w pracy Jelizawiey Maciejewskiej kompleksowość ujęcia tematu.

Fenomen popularności, jaką sobie zyskał, i oddziaływania, jakie okazał folklor góralski w Polsce od końca XIX wieku (rola Zakopanego w Polsce epoki zaborów!) aż po dzień dzisiejszy, Autorka potrafiła osadzić na szerokim tle historycznym i kulturowym; interesująco zostały przy tym ukazane drogi rozwojowe polskich badań nad rodzimą muzyką ludową (i to ab ovo – od Hugona Kołłątaja). Analiza specyficznych cech i właściwości muzyki góralskiej dokonana została w sposób przejrzysty i przekonujący. W związku z „Harnasiami” Karola Szymanowskiego (gdzie Autorce udało się też wypełnić niektóre „białe plamy” w historii

powstania baletu) podjęta została udana próba analizy różnych wariantów obcowania z folklorem, jakie uprawiał kompozytor (obok „Harnasiów” – „Słopiewnie”, mazurki, „Pieśni kurpiowskie”). Sensacyjny dla wielu zwrot ku góralszczyźnie, jaki w połowie lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku stał się udziałem sonorysty Wojciecha Kilara, został celnie powiązany z fundamentalnymi przemianami w całej polskiej twórczości kompozytorskiej tych lat. Przekonywająco przedstawia się zarówno zaproponowana przez Autorkę periodyzacja całej twórczości Kilara, jak i szczegółowy opis stanowiącej swoistą całość „góralskiej (czy też tatrzańskiej) tetralogii” kompozytora z trafną analizą odmienności traktowania ludowego tworzywa w jej poszczególnych częściach – od „Kzesanego” po „Siwą mgłę”.

Warta jest też na pewno podkreślenia przemyślana dramaturgia i wzorowy poziom językowy pracy.

W sumie pozwolę sobie wyrazić pogląd, że dysertacja reprezentuje godny uznania poziom naukowy i stanowi w pełni uzasadnioną podstawę do przyznania stopnia naukowego, o który ubiega się Autorka.

g. Wiśniewski

Dr Grzegorz Wiśniewski

*za zgodność podpisu:
Agnardowska*

Warszawa, 20 lutego 2019 r.